

بعد محمد حضرت یحییٰ آفرین که زبان انسان را
با انواع مثال قدرت گویایی محسوسه * * * * *
هم در لغت حمید الدین که نامه سخنان ایشان را
راقصان طین و مایه عیب و عیب گردانده
دره می دهد از هیچ مدان سخن لطیف مردا حان
معروض رای مجاوره دایمان فصیح زبان و لطیفه
سازمان صحیح سان می گرداند که قوت در خاطر عاقل
امر بلا لطمه ظاهر محاسن به نارسائی اگر سحر
حسب و احاطه امر اعظم روح دولت و افعال

معنی اسحه در بعضی استعاره مضبوطه میگردد و مهم
 دور در زبان هراما مکه در اصطلاح بعد واقع اند
 مادر اک کهنش می رسد بر تو رتالف آراسگی
 مادم مطالعه آن انواع کتاب را صراحت بخشد
 و بر طالبان اس فن کار آسان گردد اما لایزاله
 محصل اس سعادت واحد ددم و بعد هم
 ارساد مصروف گرددم اما چون اس سحابت
 من مصطلحات رحمة باصاف لطائف معنوی
 آسحه لهد ابر عاب خطای کار فرما موسوم
 بنس انسان فی المصطلحات هدر زبان گردد
 و در شه نکزار دد و صد و هشتاد و هشت نوی
 صلی الله علیه و سلم در شهر محرم الحرام سالج
 مسن و دویم در مکه مرتد آما دامام رسد
 مامول از سخن سخنان مکه رس و روشن
 صمیران پاک به سن آلیف که هر حاسه نوی

ر س سید شوکت و کامکاری نگس حاتم اہلب
 و نامہ ادبی بروی ماروی کینو رکشمان مصلحت
 آموز فرمان روانان موثر الطاف رحمانی مؤید
 محمود آسمانی مرجع و مات جمہور نعلو نفس و ماکہ
 طبیب مہور و تحسین خلق یکمای و در گاریل
 و در گار را اسرار مہر اسرار مرکز دایرہ مروت
 ماصب اعلام خوب قد و دوسای عالی مقام مرید
 سبح سعراء دوی الاحرام عبد لب گلستان
 معانی گل سر سبد حمسمان محمدانی نقاد
 ہر اہل زبان معمار ہر صاحب زبان ہر مرور
 فص گیسر سنگدہ و لطفہ گوا فصیح الصفا امیر السعراء
 نواب پیر حیات امیر الملک سمس الدولہ
 سید احمد علی خان بہادر و الفقار جنگ دایم اقبالہ
 عزم افشاہ خطورہ مؤدک تسبیح سیمیل بر نوصیح
 صطلاحات دہلی و در مرہ فصیحی اردوی

پس محرمه طعامست درین سال سله و میل آن
 از محرمه عات اهل ولاست و هم عمو مادر محل طعام
 حاکم گوید آب و آس ساراست و آس ککای ساه
 کماه از آست که برای آزار کسی معده مه سارند
 اقصی المصفا مر را دفع سودا در محو اسر محل
 رمای عات امان کوند * شعر * محکو مادرشی لون درای پس *
 ده سری آس ککای پس * وندین معی
 در فارسان هم سعمل * مولانا طهوری
 بر سری نرماند * شعر * کاسه خود سدر لبدن
 می آمد رس * کو فلک می بر رکن هر دور
 آس دگر * اودهیونانما * هر هوا
 محمول و دال وای پس ی سایی محمول رسده
 و سگون را پسند می کماه از انواع محل که در عالم
 نهانی خطه رکند استادی و مولائی حضرت و در مانده
 * رماعی * کجه آهی گراکی آهی کجه ساهمی * کساهی

و خطائی در مانند بخنیم عیاس بهو سید بل در اصلاح
 کاوسه * نظم * ای که در آئین معنی پروزی * سب
 ارا اصف طبع را اگر بر * ارس مکس
 در س مکس هوا دیگر خطائی رفته است آهو مگر *
 بر صفا بر ارباب بصائر نوشته نماید که اصطلاحات
 مرقومه اس سحه مینوع است بر دو نوع نوعی
 را بجا آورده ام احصا و نوعی از روزه
 خواص عالی ای حال هر چه در محاوره آن دمار
 بعمل است بر آبی دور دسان سید
 و آنچه در روزه آن ملازم روح است عزیزان
 بعد از سیده سمر هندی عیار ارمان موزون
 دهنی است پس هر چه مطالبی آن باشد صحیح
 و آنچه در ای آست عاظم و مسیح مالحه له حرفی حد
 مرقوم بود ما سعا نه الملک الودود *
 حرف الالف * آس * مالک مهر و دوسگون

دس سہجہ بی لطر محمد ہی سرتر ماند * سمر * عشق
 بی ابرائیس ہی دکھلا آسان * رہ گئی آسو لو آکھس
 آسان * آپس میں دھما * ہمدہ ممدودہ و سح
 مای عجمی و سکوں سس مہملہ کماہ ار آلودگی
 فق محمد سر ابر ماند * فرد * ہم کہاں نو کہاں
 ہم کہی ہس * کہہ آسمس دو نورہی ہس *
 واس محس سماوردہ مان اس * اوس درحابی *
 نہ و معنی مصطلح کی کماہ ار سردی مارا دو دم
 مراد ار آب و تاب حمری کہ کمال صفا و صاحب
 ماسہ سمل بر معنی اول مولف راست * برگ
 گل بر ہی ہر ایک اوس سی برحابی و ہس * دیکھی
 عالم جو وہ مری عرف اسمانکا * و دو دم سر جس
 گوند * شمر * حرا سکا بلبل آب ہس گل شاحسار ہر
 کما اوس بر گئی ہی جس میں ہمارہ *
 * آگ لعی کو آئی ہس * در محلی گوند کہ دوسری

کجھ آہی آہی کجھ سہا ہی * آدر وہم سہ
 ۲۰ دل دلوہ * کنا کنا کجھ اودہتر ماہی اور سہا ہی *
 وادہتر س محف اول اسب و سہر سہس معنی مررا
 علی ہی محسہ گوہ * رما عی * کنا کنا عرص و ہوس کی دہس
 ہی دلو * کس کس دہس کی اودہتر س ہی دلو *
 دلو س معاش معر حاں کہانی ہی * دسا کی
 عرص ملاش کہس ہی دلو * آنکھو ہنس آہی *
 کناہ ار آمد سکر اگر تہ عمر مار کل سکر اطلاق
 دارد آما سر بر سہا سہمل مولف
 گوہ * شعر * و عوی سحراری ای ہی سہا سر کار کا *
 پسی ہی ایک آدھہ گہو ات آنکھو ن سس
 آہی لگی * معنی کف و ظاہر اسب کہ صمیر لہط
 کف در محاورہ ہندی سانس استعمال دارد لہذا
 محم و ف بودن آن حبش لبس رد لب کہ سہ
 پیدا مودہ * آنکھو نکا آہا * کناہ ار آشوب حشم

* آنکس به بهاری دیکھی ہوں کہا * تو در را بخیر ناری
 سودن وہم رعاب ادب اردب دادن
 مصطفیٰ خاں بکرگ گوید * برگس کس سن ہرگر
 لائسہ نظر سن * دیکھی ہوں سی ماری آخر
 تمہاری آنکس * آنکھ دکھلائی * مرحہ
 چشم مائی اس کہ در فارسی سستل موات
 گوید * دیکھا سچم نہیں ہی حسنگس سی سمرخ سمرخ *
 برن ہی کس ہمیں اس آنکہ دکھلائی لگی
 اگادون برلوتما کہتا ہوں مزاری کہ در عالم
 رستک لاحق گردولی گوید * شعلہ جو حسنی
 نظر آماہیں * سنی اگادون برلوتی ہی ولی *
 * آنکھ مولیٰ کی ایک حس کا احہ مار کر لیا *
 لانا اسٹ ار قول ملا مائل سر سکا دگوید
 عرون کو خان خواہ سن عفت کی دال کر *
 بکرا اس آگی سورہ وہم پاس آنکہ مود *

بدندان دوسری آوردی مکت و توقف رود و مراجعت کند
 محمد یعنی سرگود * خالد مجاهد سوجه کی ماس سسی خانما
 کما بها * آگ لسی مگر آئی ہی نہ آتا کما بها *
 و آرتغر سعد ای اسرف سفاد سد
 که در اهل و لاس هم اس اصطلاح مستعمل
 است اسرف گوید * دل را راسبه آن
 سر کس گرفت و رف * در خانه اس آورد
 آس گرفت و رف - و اگر گوید که در سفر
 سعد از عا س عجب طاهر است ناما اصطلاح
 هندی مطا لست بانه گوئیم و او صطاف که در گرفت
 و رف واقع شده معنی اس است و بر
 شامل طاهر * آنکس لستوادی * کما به از حسرتگی
 هم که کمال مگر اس عارض گردد و حصر در
 فرماید * اوس سبگه ل کی وعده خانمی کو دیکھی *
 نه اگر کسی اس آنکس مری اصطلاح سسی *

کت گیس * ایک سعی رہی ہیں جس دن ہمیں *
 * آنکھ چھبکی * ماں مقابل ساوردن
 مولف گوید * مقابل حسن کی گرمی کی بھری کون
 اب ہو دے * کہ سورج کی ہی بھری رورو
 آنکھ اب چھبکی ہی * آسمان کا سائب * کہا
 ار دشمن اتلی اب مراد دی گوید *
 رومہ مارچو ہراسی دکھلائی لگا * آسمان کا حساب
 لکلا نہ لوحی کہا ہی لگا * آنکھوں میں گھر کرنا *
 اصرار بر نصیبی قول خود نمودن خلاف حصص سعی
 مولف گوید * کہتی ہو گھر بھری آنکھوں میں
 ہیں میں کہا * کون مکرادی میں آنکھوں میں گھر کرنی ہو *
 * آسمان میں گھرنا * کہا نہ ارہم سہن حسی
 کہ کی سعی دفعہ حاصل شود و نہ درس حدان
 ساتھ اس سرسمبار وہ عواراں سہم
 مولف گوید * قطعہ * کہ کہ توکل ہی اور چون تسم *

* او تہائی گئے * ہر وہ لواد مچھول و
 نای ہندی مالک کسہ و دو نحمائی و کافہ
 فارسی مای معروف و راہ مہملہ مار سہ
 و رفاہ است اردردان کہ روراہ دسند کنند
 و اس طالعہ سر در اوج سر برد مر را
 و دبع سو داد ر محو کو لو ال سفل بر صفا
 افسار ش فرماید * کسو کا گہستہ کئی و میراہی * کوئی
 ہر و او تہائی گئے * اتری دیکھو * مدفعہ
 نظرد گوئد فائدہ محس حرات راست * رمائی *
 کل رنگ حسنی شرح کر ماون کو * متہا ہا چمن
 سر ہو وہ سر و داجو * مہی جو کہا کہ ہی کہ
 ماہ بہار * ہیکر گنا کہی اپنی اتری دیکھو *
 * ال سی دن تو ہی * کناہ ار بحر حال
 آغم از سکہ در رواں جمع گوئد مار و ال
 پریشانی سر سجا گوئد * ہجر کی را نہیں ہی آخر

کشد اول مشهور و دهم مولف گوید * مجلس سبی
 راب دلیکو مری صورت صا * انگنی سبھو بکی
 آکھوں مہیں وہ خاک دآل کی - آکھیں سلی سلی کرنی *
 کماہ ارکمال ہم کہ اکسر در حال عریض رنگ رو
 مسخر شو در آگ گوید * در آکھیں سلی سلی کہ دما مہیں
 وہ شوح * سرم سبب و ہم حسرت سبی مدیکھا کر ہمیں *
 + حرف الاء موحده *

* مک لگی * نصیح اول و سکون کاف ماری
 کماہ ار ما وہ کوئی دس سبب ستمل مرآ
 رفیع سو داد را وند وی لاہوری گوید * سنی - و ان
 رہتی ہیں صبح سبی لی سام نک * لگی ہی استعار کی
 چار ہر اکو نک * ویکاک سکرار سبھیں معسب
 و ہر ورامعی مصدراہ حاصل واس ظاہر اول لی
 گردہ اند حاکمہ موای مینوی فرماہ * اہل دسا کافراں
 مطلق اند * روز شب و حق و درین نین اند *

طالب رنگ و لوتراہون مس * سرہ اسالی
 حان سمل محبی * آسمان مسی ہنس گراہون میں
 * آدگہ حورای * کناہ ار حسم بو ستی
 اسب مولف گوید * ایسی کناکی ہی دلاہمی
 ہو یکی حوری * دیکہ کر ہمکو جو نہ آنکہہ حورالسی ہنس *
 * آنکہہو مس کہتکما * در نظر ماگوار گد شس
 مولف گوید * حوں اشک بو نظر دن سی
 کہو مکرہ گرا د لوی * آنکہہو مس مری ساری
 ہر وقت کہتکساہون * اولحہما دیکا * عمارت
 ار گرواری دل اسب حرا آ گوید * خوش ہوا
 رہکی مس عم مس نہ کہس * دل المحہما را کہس کہس
 * آنکہوں میں خاک تہ الہی * مد و معنی
 مصطلح کہی آنکہہ حس ر لون را مسالغہ تعریف
 چشم حردار حوت ماسد واس خاصہ فر وسند گان
 عدا را سب و دیکہ آنکہہ حسری را طرفہ العین دست برد

حالات مبالغہ و اکثر سبیل طرگوں سے صرف الہام
 مضمون راست * نہ روی تو جہہ مکر آسکھل ہوا ہی حسا *
 * مارو حرا کرے حر ہمارے ہی یہ مہسا * ماد ہندی *
 جلوہ دادن ملاف و گدات حر ہرا کہ در جعب
 اصلی مداستہ ماسہ را رو گوید * رندگی ہی سہرا کی سی طرح
 * ماد ہندی حساب کی سی طرح * ماد سا *
 اصم اول و مای سددہ مالک کسدہ در محل
 فریب دادن مستعمل مراد وسیع سو داد و محو
 اسر حیل گرد * سران کا گر آئی و دب طعام
 : خای لقمہ کی کہای وہ دسام * تو ہیں اتہہ حائس
 اسکا و دی سا * مارس ہیں جہو ہی * ہہ سی کسا * سا ما *
 لغتیں کسا * اراد سجدہ کردن بولف گوید * نہ جہہ
 * گہہ در میں ہستیا مجھی گہہ کیج حرم میں *
 ای عین عریض نوی مجھی حو * ما * ماع ماع ہو حاما *
 مراد ار سگھنگی خاطر ہہ اس گوید * کس نہ رہی

* سرام لسا * بالکسرو سکون نهکله معنی آسودن و شست
 گدرایدن واس سردرا بمعنی آردان خانه سردس
 است محمد فاسم گوید * دل ساه من اُس دلف کی
آرام لنا کر * ک سام کو نومرغ نو سرام لنا کر * سسر *
 معروف ششقی و می مراد صافی آشفته فرماید
 * سرا آ سعه هو ما معه * اری سارا عالم
 ، چوما سرا هی * سرا * در مخا وره فرا معنی فرد دگاه
سممل مولف گوید * دما عی * هو احار تو
رم من سری * آج ر هنا هو گو سته گرو لکا *
 * ا کمان حانس سرا آئی سام * دور هی سرا
فرو ن کا * دن هلا حاما * کنا ه ار حوس تور
 که در ام بهار رو رکند عوام گرمی دانه کو سد
ه ا س گو بد * آس سی داع دکی سرا ما و حل گنا *
 * گلزار هولی کنا که دن سارا هلا گنا * و جه نکر ما *
و و چمبول و حسم هندی کنا ه ار مکس و در یدن کلاف

مارا را سب محمد نفی سرگود * تالا بهی ا یک محکو
 سنگ آج اور آبی ~ بیون کس ما کارح اوی ساما
 مال نکا هو وے * ما کد آ در سالنه احتیاط حیری
 لیسخص حاضر کو سد و آس ظاهر ا بر تمه همان است
 که در فارسی گویند سر موصمان بشو داستادی
 و بولانی حضرت در در مایه * ای ساه نو هو و دسمین
 همارای حی کا * ان دیکو هو وے رلهو لکا مال نکا *

* حرف الیای عجمی *

* مای بی بی کو ساه کناه ارکرب مد دعا
 که در هیچ حال فوب نکند مر را علی نفی محشر کو مد
 * رماعی * کنا ظم هی دلمس نس سو سا کخی * حب ما
 لب حام کا نو سا کخی * اند اهی سبب محب
 کی باهوان * مای بی بی کی اسکو کو سا کخی *
 * مایون آ لگناد حب کا * کناه ار برگ در ری
 و حب اسب در آ نام حران و محاراد در محل

قدس سرہ فرماید * ہمیں رہنما رکھو گی یہ
 سہیلی * ۔ طرح کچھ ان آیتوں کی مانو کمالی *
 * پہلی * نعم اول و سکون و فانی و لام ساری معروف
 در ہندی، مردک را گوید و سانی کا مادا کرنا، ادا
 اس کسی را در حسم مصطفیٰ خان بکرگ
 گوید * اگر آدے میری لہر وہ سارا کر دے ادس
 ماہ کو پہلی کا مارا * سچہا اس کہانی * نصیح اول
 و حسم ہندی مالک اکسیدہ و رای ہندی ساری مجہول
 رسدہ و سکون ہوں کہنا ارصد مات برداس
 اس مرزا رفیع سودا در محو اس گوید *
 دیکھتی ہی حب وہ نورہ وہاں کی طرف * کہنا ہی
 دانہ کہاس کی جاگہ سدا سچہا * یعنی ارماطانی بررس
 می ادم * یہی حاتم کا یہ طرح ادا در جواب سوال
 اس آرواؤد * سچ اداؤں کا تہ ہو کی سدا
 اور سب کہنا * مگر حب آرو کی مات کو سدا نوہی جا ما *

انما می قوت و استعداد مصطلح اعظم از سکه
 در سداد معشوق طاق و آرام امام بنزد و اسخودت
 رودگار عدم اسباب و بده حساب مراد
 رابع، ماند * نظم * احوال کی ہماری نکو نو کا حری *
 گندری ہی حکی حی بر سر ہی بہ حاسا ہی *
 آنکھو کی گر دسری مرگاں کی ہی بہ صور *
 گویا کنار در باحس بہ کی آرائی * اور دل جو ہی
 لعلمس سوا سطر ح کا ہو را * ہر گر نہ وہ کی ہی
 ظالم نہ ہو تنہا ہی * القصہ کا کہوں میں
 گلست میں زندگی کی * سچہ میں یہاں سودا
 پاتوں ہی آنکا ہی * مائون حل حاما * وقوع محال
 در اس حال سر حس در سحر الہان سحر
 قحط سالی لکھو آورده * عربوں کا دل سا نکلی نکا *
 لوگل کا ہی مائو حلی نکا * مائون نکالی * گو مائو ار حد
 اعتدال بیرون داستن اسب حضرت درد

مولا گوید * حب عریسی ہوا وہ کہیں راہ نہ ہمارا *
 یہاں درد دہی اسی ہی سہی ہر ک گئی *
 * بہار سی راہیں * کہتا ہر طول سہاں
 ، صحت سجاد گوید * کس طرح کو ہمیں نہ
 گداز دہی * ہر کی نہ بہار سی راہیں * مانی نہ مانگتا *
 در اول صر سمندر رحم کاری خوردن و معافان
 دادن سیر سوا گوید * راہی * جو حسی ملای ما کہانی مانگی *
 ماراہ عدم کی کچھ نشانی مانگی * دکھنا سے اوس
 ہوا ہی سمندر نگاہ * کاکا مارا کہی نہ مانی مانگی *
 * ملہیں لکاما * فصیح اول و لام مانی معروف
 و فصح مانی ہندی و سکون یون در فکر محراب
 کسی نودن سو اور ہجو سحر مانی حائسا ماں گوید
 * مان ما کو خود نکھو ہر کی نظر * محسوس کہنا ہی یون
 وہ گدی حر * نکلی سرف کی گھر نگا دنگا *
 اور ملہیں سیرا کادنگا * بولی ملی گدازان کری *

* دنت هر حاما * ساي مجهول و سکون ماهندي مراد ار
 سک طرفي ماکان است محمد حاتم گوید * اند نولس
 دنگه کرانگو اهری هس رجب * دنت الکا هس
 هر اکل برتون مری هس رجب * مخفی ماید درس ت مر
 حنوب معنی اصطلاح لطف دیگر که عبارات ار
 نه اهل است کنش سدآموده * سما * ماکسرادل
 و سکون مهمله و یون مالف کیده جنگی ماس
 مخصوص در عالم بعین حصر در دفر ماید *
 مرتابهی هون کچمه ماس اوس سحت دلکی ماهون *
سماهون آ ایهی کم سحت دلکی ماهون *
 * پامی سی سما کرما * کمال نصیح سودن مصحفی گوید
 * حهم بی رور و کی در ماکرد ما * ارکومانی سی سما
 کرد ما * سما هر کسی * نصیح اول و سکون
 مهمله و لام سایی معروف رسیده کتاه اران است
 که در حالت عیب براجوال شخصی اطلاع شود

طاهره بی به آب خوش سی اسکی طشش * انسی
 دکی با بود دود هو مسخی * سالا هو ما * در اصطلاح
 ارادان کاهه از رحه سی بر پس آمده مولف گوید
 * اری می نوس نوی آکو طدی و ان ۷ کا *
 گه ای ص کو کپی پس نری آح سالا ہی *
 * پس انداز * نسیم اول و سکون مهمله ایچه
 بعد از صرف نگاه دارند و در کار سه آرا ما به
 نوکل مامد که در امام عطیلت نگار آمد محمد لغاً گوید
 + یہ گل اندام تو عربی می یک اک بار کر س *
 کام پس رلف سی کاکل کو پس انداز کر س *
 ساند دالست که حروف حد نامتراج ہی
 محتاط المرکت در زبان هندی براسه علمده فراز
 یاده اند و در ملاحظه اہم متفاوت گردیدہ جوں * ما *
 کہ مفہم برد و ہم است اگر مای ماری
 به محالو طنود * ہی + خواہد و حیات و علمای

کتابہ ارکمال محد و عدم اسباب ہدایت گوید
 * ہوا و اس در ارتجاع سی معلوم نہ ہو سکتا
 کہ نہ راہد ہی ایک بولی ملی گذراں کرنا ہی نہ
 * پانلوگاد ما کتابہ ارکمال اسماں محمد مصی
 - سرور ماد * بارہ طلب س کونی کہ یک ہری *
 تکیں دے کہ تھہ رہون مانوگاد کر *

* بانو ہسلا کر سونا * عمارت ارکمال فارسانی
 اس حرات کردہ کہ سارا کی سی
 حیرت جرح آہ * دما سی بی سونی مانو
 ہسلا کر ہمس * ہائی ہرما * افرارہ سحر مودن
 مکتب گوید * عجب کہا ہی نہ کسے ان ہی ہمان
 ہائی ہری انسر اگر صورت را دیکھی ہری چاہ
 دسداں کی * مار دہود ہوسی کتابہ ارکمال
 اعماد مکتب در لغت گوید طوف قدم سرس
 خدمت کبھی * مقصود دلی تمام اوسم لکھی *

* بهاری شهر سوم کی جهورد سا * دست بردار سمن
 ارا مری است که بر آردن ار عهده آن مصور ساسه
 کی ار ستر گوید * همی ادس سنگدل سنی سوره مور آ *
 بهاری شهر بهار سوم کر جهورد آ * خاک حاما *
 نصیب و سکون کاف ماری کسانه اود و فوع
 حیرت ناگمانی که دفعه دودید مرآ اربع سودا در
 قصده سالگره گوید حسن اسما که حیر ماه
 سب خار دهم * یکسک دیکر لو نکند و ده رد حای
 بهک * سهو کا * نصیب اول دوم لو او معرف
 و کاف ماری مالک کسده مرآ دار سعه روتی
 معین مولف گوید * سهو کا اسمد ر مکر ای
 ای رسک قمر ککا * را ا سافو حاما که خلاهم
 جگر ککا * اما ا روع دهم ر سکا * سایی
 معرف و کاف ماری مالک کسده معنی بی شک
 آمده و بهکالما نظر دین من کسانه ا رکی رنگ حیر

نوں مکتی ہو * کہ گو مان مایوس ساں ہیں +
 * مارے گئی * کناہ اسعل ہماٹی مولف
 راست * اندطاری مس سیری کل کی طرح اہمہ رو *
 آہکی راہ ہی گئی ہی کتی مار و مکو * نہ کر رکھو *
 در اظہار معرضی واسعہ عاگو نہ سر سجاد کو بد
 * مار کا خامہ نامس ہنگا عمر * لوسف اما پیر ہیں نہ کر رکھی *
 + نور ماحور نا * کناہ ارکمال قدر
 واحسان ہد آب گو نہ * سر راستہ صحت مار و کی
 اہمہ ہی کیا * وہ آہی لوری ہیں اور آہی حوری ہیں *
 * سکی جسی * مکسر ادل و سکون نوں دکاف
 ماری ساری مچھول کیا۔ ار علیہ سکہ کہ ہمایہ
 مہو ستی آرد و محار آرد محل مسح سدن مر
 مسعل نہ فالدین مصہوں گو نہ * سیری یہ
 خط کی دیکھ کہ کی ساری صحت ہیں * گر ہو کی نہ
 ہنگ ہی سکی را جسی * لو لیا لظم و نمس *

کہ در مرید خود ناقص باشد ناحی گوید * نمکس س
 دیکہہ کر ہی کا * رنگ کل کا ہی کا ہر کا * ہسہولی *
 نفع اول و دوم لوا و محول و لام سامی محول
 رسدہ جمع آلہ و ہسہولی دلکی ہوری حرب
 دل سے آوردن خان آرد و فرمانہ * سکائی مدیح
 حاکر سی مام لورے * راہی آج اہی دلکی
ہسہولی ہورے * ہو یک ہو یک کی مانود ہر ما *
 ہر دو لوا و معروف و لورے ما کاف مار کی کار
 ماحیر ار ہودن و راہ ما خاطر دس ہا آب گو د
 * رمانہ یکہ مار کسر ہی ملہل حاطر گل سی *
تصاہی ہو یک ہو یک اس گل سامس مانود ہری ہی *
 * حرف الہامی موقوفہ *

* مل دکسر اول و سکون مائی مآم کشد کہ
مسمت ار اسام حبوب و در اصطلاح عرصہ
مقدم مل ار آہم کم معدہ خان گو د مل س دل لی کی

سو بهان هون کهاسان * ملودن سی اگ لگی *
 کما له الکمال عبطو عصب سجاد گوید * مهسد مکو
 کف ماسی سری لاگ لگی ہی * سن کنا کرون
 ملودن سی سری آگ لگی ہی * ملا د ری *
 مام صحرا ثب که در نواح سر هسد واقع واکسر
 و طاع الطری در ان م ران فافله عارب کسد و در
 عرف حال اس لفظ عمومآ مر جمیع محل حظرا طلاق
 دار در رار بیع در محو کونوال و بی اندطامی
 ساه جهان آباد گوید * دیکهی همی جورا ه
 قادری کی * سم ہی ربری ملا د ری کی * نای *
 قوفای مالف کسد و لام سای معروف معنی
 دسک آمده و اس در سه محل استعمال
 دار دنگاهی در مقام طلب که صدای آن دلالت
 بر وجود شخص کند مر رار بیع در مطایع قصد
 سا لکره گوید * صبح هوتی جوگی آج سری آ که جهسک *

سجدہ ن کرد و بعد از است حباب در در فرامہ
 * روی کو سرے لولی ہی وہ لطرہ ممس * اس گوہر
 استک کی ہی رنی حمکی * مل دہر سکو خاکہ مجلس *
 مکر اول و سکون مانی کماہ ار نیگی حای مجلس
 کہ مکر مردم ماسد سر حس در مسوی گلزار ارم
 گوہ * محوم ماہ روان اس قدر رہا * کہ ہمکو
 دلکی بس خاکہ آ رہا * سای حال بی اس حسن مس رہ *
 ہم ہستی نہ مل دہری کو خاکہ * ملوی سہلائی
 لطرہ در خوشامد بودن مولف گوہ * ہی نہ نامالی
 خون دل حاشی ہی کامص * مہدی اسطرح
 جو ملوی سری سہلائی ہی *
 * تمی اوزائیاں اور ہمی ہوں کہائیاں * در مقامی
 گوہ کہ طرف مانی سخن ساری کید و خود را رصیع
 ادا طلاع ماسد ہد آست گوہ * ماس نہ کی
 آگی مانی ہو سری خان * مسی اوزائیاں ہس

* لوہ کس کون نہ سر کو پہو تر مرے *
 لی ہی جا کر ہمارے سی تکر + تنکی تر ما عورت کا *
 بے صبح اول و سکون مای عجمی و کاف ماری
 سائی مجھول کماہ ارسلان خاطر اوسب ساسنر
 مولف گوید * سی مس لکے تنکی ہی تر تی ہی
 د ح ر * ہو بہون سی سرری ہو بہون کل ای رگر گئی
 تنی کی اوت مس سکا ر کہلدا * در پردہ
 کار کردن سکا دگوید * مرکابی صف مس جہسکی
 نگہہ بون کرے ہی حوت + صداد بون سکا دای
 تنی کی بستھی اوت * تنکما ہو قری کا * لہجہ مس و
 سکون کاف ماری و رن مالک کشدہ کماہ ار
 جس مواد اوسب حساب مر رار مع سودا فرماہ
 * طمس نی اند بون دلکی نی صورت نکالی ہی *
 * تنکما ہی تر آرا بون کو بون نکما ہو جوں پہو را *
 اما اربعہ دو سم * ہو ہما سہہ کا * چس بر جہس

دی دوستی می دهس آکر در دل بر دسک *
 و گاه در صحت و اسهال اسهال گرو دهد اس کو بد *
 * کرم سب ما آکر حمکی ہی گرد اس ماه کی *
 کوه لرزگی دیکه کراسکو کادس مالان * و گاهی *
 ارباب موسیقی را اس عمل نظم مال مستور
 ماست و بدس حسب در مالی های سب اعتبار
 شود و مالی ایک نهم سی سخی نهم کانه اس
 ادا مریع الوقوع که دوسان در عالم اخلاص
 سبیل شکست گوید هد آت گوید * شاعر *
 * کس ساهی که ایک نهم سی سخی مالی *
 * خواهی حاه کرے هم ہی اسکی حاه کر س *
 * حرف التاء هندی *

واس بر رد و فسم اس اما اروع اول
 * تکره تری سی لسی * مقابل سدن ماکسی که
 قد رت معامله آن ماست سر سجاد گوید

و در عرص مطلب کہ اول اس لفظ گوید و
 من بعد بر الہام من مدعا آمد مگر سرور گوید
 * کہوں یک نام من محسنی اگر حتی کی امان ہاوں *
 * مجھی فرماں ہوئی دے مری فرماں ہو خاؤن *
 * حتی نگہل خانا * سائی معروف و کسرہ مار عجمی
 و صح کاب ہندی و سکون لون کناہ ارسلان
 خاطر است ہد آگ گوید * دل بر ہر حرف
 ست کاب سی ہما محوم * کہہئے گو د کہی ہی یہ
 یکٹھ حتی نگہل گنا * خان بر کہہ لسا * کناہ ارا عباد
 ہودن امر لب کہ در حصول آن ہما اک خود
 مصور گرد در آگ گوید * رمائی * مداموا حب سیم جون
 دل ہی من سا اک یک مر مر کی عنصاری
 من حنا * کوئی اور نہ کہہل کہہل آما فقاو * عطلی من
 ہی خاں ہی نہ کہہلا من کنا * حتی ہار نا کسی حمر سی *
 نامہ مان ارا مر لب کہ معصایم حمر حرا

ز دن اسب سر حسن گوید * تم گس ہو حسن نو بہ
 ناری سہمی بر * لون اور کی لو آ کی وہ سر بہ ہو ہما کی مہستی *
 * حرف الہای مہلہ *

شعر مکہ مسہل بر اصطلاح ماستد در س حرف کم سطر کہ ستہ
 * حرف الحکم ماری *

* گک * نصم اول و سکون کاب عجمی در ہندی معنی
 قرن آمدہ و در اصطلاح آکہ دو برد جو سر کہ در یک
 تارہ ماسد فصائل علی خان در سہوی رمای معنویہ
 گوید * سد اعم کی جو سر سہما کر سب * برہ و لی
 مہستی ہون اما حرف * سر کسکی ہی برنی ہی ہر حال مس *
 کئی تنگ ہوئے محکو حمال مس * حی مس حل طام *
 کتابہ ارنج و مات جو دن در حال رسک
 سر سو ر گوید * جو سری قد کو دیکھی سمع مانی ہو
 بگہل حادے * مہی دیکھی اگر برداہہ اسی حی مس
 حل حادے * حی کی امان مانگی * عمدہ آدابہ اسب

در سر هف چاه موسن جان گوید * حسنی روی رسن بر

هی کوی * حسینی هر مای لکی دَو موی *

* چکای دِسی * نصم اول دکاف ماری مالف
کنده و د و سحتای معنی نظم حلط کردن است

و سر عوام مارا استعمال کنده سرورده علی

مورون گوید * حکای دی کی حسرائی سی حاما *

کنادامی ہی * نگاهن حطرف لری هس مری

همی انگلمان * حسینی حاتسی * لفح اول و مسکون

مار عجمی و لون مار معروف کنانه ارکمال ماعب

و اس سر سجمل عوام است مرار دبع در محو

طفل معطی گوید * مایکی گهر کی حات کر چپی *

کر و گد ران مار و سم ای * یو نت کر ما * و ران

سحت مودن مرار دبع در محو کووال گوید * ای

در و ارے آگهی رکبه نت کهست * کئی هس اسبی

گهر کی گهر جویت * چت مگو مس اُوراما * نصم اول

نست * سنگارون سن گوست سنی ہی
 وہ او مار * نہ کہتی ہس جوتی کا اُسکو سنگار *

* حامد کا کہت کرنا * کناہ ار طلوع شب مہتاب
 و بود ہا لہ روسی سر حسن در تعریف سیر لوستنی
 بی لطر گود * وہ حسن اور وہ لوساک اور وہ شتاب
 * ر مر د سس جوں خلوہ آداب * کہی نو
 کہ شب حامد ہی آن کی * نکالا ہما مہ کہت
 سی دہان کی * و داس معنی لفظ کہت لطفہ
 حسدہ دماہل * نہ حکما * نستو دکاناس وہم حشمتکس بدن
 سال اول ہدایت گود * نہ مکہ جو ہر آہہ می روستن
 ہوا دلیر * کہ اکبر اس رمانی مدح ماکاری حکمی ہس *
 و دوسم بولف گود + نہاہ استک ہی کچھ
 ہس مجھ نہ گرم ہوئی * آئی ہمار لحت دل ہی انو
 حکم حکم کر * حل * صبح اول و سکون ثانی
 بد و معنی مصطلح کی وقوع نہ ہی دہر نہ دہرا ہوہ

و سکون مای هندی و کاف نازی مکسور و نختا;
 نو او مجهول و سکون نون کناه از احاطه است
 که طرفانا اهل ملاهت کسد و هم در حائنی مسمل
 است که شخص را ماطایف التحیل ماکام نگذاره
 هد آست گوید * آه و معان سنی نه کهنی عهد لب کی *
 بلبل کو گل می حشکون پس پس او آرد ما *
 * جور لگیا سماع کو * کناه از اردو گد احسن سماع
 است که لصد نه مادسه نصی مادر سد و مل اردو
 معمولی تمام شود محمد میرا تر فر ماید * د سدم کچه
 گهلاهی حاهون * سماع کی طرح دلو جور دگا *
 ۶ حوتی کا هو مایک حیر کا * نو او مجهول و مای
 هندی مای معروف کناه از یکسانی ان حیر است
 حانکه در فارسی گل سر سده حواسه سر حسن
 در لغت حمد در سر که در هندی آرا حوتی گوید
 همس اصطلاح آورده و فی الواقع حالی از لطف

اس ہنم ارہمان عالم اسب کہ فارودہ سرج
 و ہر جاری گوید حال انکہ فارودہ علم ششندہ لول
 اسب و سرجی آن کناہ اردگ لول و ہمہ سرج
 مطہر ہر جاری ہندہ ملکہ آب آن جاری علی
 ای حال سبہ اصطلاح مدکورہ کلام سر صاحب
 مادہ سہ * ہری گلی سہ ای کسدہ عالم *
 ہر اردن جاری ہوئیں خار مائیں دیکھیں * حرا تہہ اکرمہ *
 خاموس کردن حراع است مولف گوید * ہری
 مس صرف سہ دی ہر داع کون ہون * تہہ ا
 لرے ہی ہر کوئی وہ سب سرج حراع

* حرف الحکم ہندی *

امادہ نوع اول * جہانک * نصیحت و مسکون
 کاف ماری کناہ اردن حری کہ اردور محسوس
 شود و حوت معصیل مدظر در مادہ مولف گوید * سترہ *
 * اُسکی جہانک سہی آنکہ عفت اندی لڑکی *

و د و م معنی خلف سال اول مؤلف گوید
 * حل سی ضر و در اد و طاب و تاب و توان +
 حلای ہی تیر، سہون مس ملک حل برگگی *
 و د و م محمد نقی سر گوید * آوارہ سرے ہو ملک
 ماعت و در لب ہی * کافر ہون اس مسم ہو وی اگر
 ملک مال حل * حرج حر ہما * کناہ ارض و مورو
 تقطیع مادن و خوش اسلوب کشش محمد لہا گوید * سہرہ
 اسکا صفائی نیری بلوے کی ساوے * حورستند ہرار
 ایسی شح حرج حر ہاوے * حار یای * حر د لب
 کہ برای خواہن موضوع و آن حار چوب ماہ دار
 است کہ بر سلمان ماعد و معنی اصطلاحی آنکہ در
 و د جنگ ہون کہہ در جمی ز ایران اہل اندرس فاس
 در و د مرہ اہل لشکر مراد از سہار جالیای
 کو ماستہار رحمان دکشگان اسب در بصورت
 طرف کای مطر و د سعمل گردیدہ و طاہرا

کناه ادا لب که معنوی حضور عاشق نادگری
 محاط شود محمد فایم گوید * گندمی رنگ جوهری دماس *
 سیری جهانی نه موک دلباهی چهره نام * سالی مجهول
 و سکون رای هندی و یون مالک کده مد معنی
 ستمل اولاسه سمح و اکردن و ناسا در راه
 شوجی و طراد محاط شدن لوات امار مات
 محبت خان بهادر سهار جنگ دام احاطه و عزم
 لواله فرماید * کسی سی گو خدا پس سبل مار سار
 هم لیکس * درا چهری سی ملی پس ملالی حکا
 حی حاهی * چهرک کر مینا * مکسر اول و نیمه
 رای هندی و سکون کاف ماری سالعه در لعل
 حس خود کردن ایست در حالت فروش و محارآ
 کناه ادا فروشی یکی آرسرا گوید * هوکون
 نه حسن مس گرم گل کا نارا * سدم حاسم جو
 چهرک کر مینا * چهری ملی ام * لما * لصم اول

کما شقی یقینی ہم برہ کلی سنی بر گئی * و گاہی مستور
 فلکس دوستی ہم مستعمل سر حسن در لعل
 کہار ان مالکی بی لطر گوید * کہار و یکی در لعل کی
 کورسان اور او کی دنی مارن کی ہو لسان * مدہس
 پگتر مان ماس کی سمراو بر کا جودہ مس حسن سنی آدے لطر
 وہ ۲ ہو مس سوی کی موتی کرے * جہانک حسن کی
 ہر ہر قدم بر ترے * و معنی رح رگنی ہر مستعمل
 و معروف اسب * جہانلور * لعل اول و لام مالک
 کندہ و موحہ لور او محمول و سکون رای ہما
 جیری را گوید کہ ہماست در حاس ماسد ہم
 در مقام ماسد سرس آوردہ * ہر اردن ہس
 اطراف میں مالکی * جہانلور کی حلمگی مالکی *
 * جہانلور ہیل * سر ہمس معنی اسب لاکس اس
 ہر دو احصا صافہ در مار داردہ ما جواہر و سیم
 در اماار نوع دوم * جہانی ہر موگ دلیا *

چهارمین مصطلح آرد گوید * ماه روکی ماس خاکسی
چهارمین در چهارم روزی * گهر طاعتق کاکان لوکا

کمانو ناهوا * چهارمین گد رانی * کاف ماریسی
و دال نهماه کمانه از مبد بدن بستان عورت است
در نام سب و اوایل جوانی هداست گوید
* نو بهار آبی هی زن عهد سب + چهارمین
کلیو کی هی گد رانسان * چون صمر کلی در هندی
مخصوص سب است اسب حال مافه سب اس
تبه حالی از کشت سب سه چهارمین کمانه نی کا *
نکر و فتح مای هندی و کاف ماری و لون مالف کشده
کمانه اسب از لو سب نهماه که یکمال صفا
ماسد سرحس در سحر انسان گوید * و چهارمین
هونی خاندنی جا کا * و چهارمین آمد و تپندی هوا *
* چهارمین ایتی * کمانه از گهر چون سب سرح حال
در دسده هداست گوید * طاب هی کسی سرح محسب کی

و رای مهمله سایی معرود گوسه سو فستدن و سحیل
 و دریدن در طلب مد عالمولعه * دلاوران مره مس
 تو مار فابل کی * بر تهره استاد را او جهری تله دم لی *
 و من حث اللفظ تحقیر طالب ظاهر است در بمعنی
 * چاهچهودر * مامی امی یکی ارافسام حشر اب الارص
 که مار موسس حر و بر ماستد چون در در مار حلی
 سر عت دارد مدس اعشار آستین ماران مام
 یکی ارافسام آستاری قرار داده اند که او میر
 و ف آتس گردن همس حالت سد امی کند و در فارسی
 هم که همس معنی موشک آمده کاف در کلمه علامت
 تصعیر است طعرا گوید * جو موسک واکند آهم
 گرا آستاری شوب * نو در دست مرگان
 هر طرف مهبانی اشکم * و موسک دوانی
 که در اصطلاح فارسیان گناه از آتس اندازی
 اهل لغات است همس معنی در هندی بنری چاهچهودر

چون آلودیدن سمشراست فصل علی دانا گوید
 * کانتی چون کوس درو سیری اوسکو فاد ہی *
 * رگ گردن سی سیری اوسکی سحر کو علامہ ہی *
 * جدا جدا کر ہیجا * بد سوار ہی در سند لب
 آعم ار سکہ دستواری راہ ماسد مار عالم دگر
 محمد ہی سرگوید * ہر کام سدرہ ہی سحالی محب کی *
 کعدہ ملک نو پتہ بھی لکس جدا جدا کر * خاک چہما *
 کماہ ار کمال آوار گسب در سنی و ملاس
 مولف گوید * کہوں خاک چہما ہی دلا کو کو عث *
 سل صبا ہی اوسکی بھی حو عث *
 * حالاکا گھر * کماہ ار ماس و آرام گاہ محمد حسن
 محسن گوید * دل دنی پر ہی حتی لو کرد خان حراہ
 یہ عاسی ہی مسیح حتی حالاکا گھر ہیں *
 * جدا کی مارے ہوا * کماہ ار مدھی مد طالعی اسب
 سد عدا لو ہی عربت گوید * مدو کی ہم تو یہ

رقم کی * سس حال سرایت گئی جہاں ہی نام کی

* حرف الحاء مہملہ *

* حال حال حلا * کناہ الست ار سری ردار

محمد نقی سر فر مائد * حائس ہیں فرس ردہ سری مب

حال حال حل * ای ر شک جور آد سو کی سی حال حل *

* حرف الحاء معجمہ *

* حاک د آلی اک ماہ یر * کناہ ار اخفای امر دست

کہ در افای آن انواع و سوائی مصور ماسد محمد نقما

گوہ * قطعہ * گر فل کنا لما کو خون * اس ما کو

سہ سی ست نکالو * بہان ہی ہلا ہی جون عاستق

* حائی دوا اب اب حاک دالو * حریس کی

پو جہی کسی سی * طریر عقل و مخبری اوس

و مخارا دہر حاس مہمل خان آر و فر مائد

* اوتہ حب کون خون سی حاطر حب کی *

آئی ہمار مکو حیر ہی سس کی * جون حائسا ملو ارکا *

طاس و در ناخام نام ما سبب لهط حشر
 که سبب ما نوحی توان که دمسبی علام ما همان عطر
 سبکی اولاد سبب دارد و اگر کوسه که حشر عطر لهط است
 سهو که کبر استعمال از عالم میل اعتبار
 باد و در میل تصرف خارج سبب گوئیم اگر امر
 و مای مضبوط می برد اله ما من نوسه موحه می سه
 لاکس چون نص مهمله و طای خطی است هر آینه سکون
 اوسط ما و معیه احسب منی طرف لطیف

همان است قابل و حق النامل *

* حرف ال دال مهمله *

* دل من گهر کر ما * حص و صب سه اکر دست

اسادی و مولائی حضرت در فرماد * شعر *

* مار سهرابی توان در گد و گری *

* کوئی حاماں حرا کسی دلس گهر کرے *

* داب ککالی * مد و معنی مصطاح یکی کما از عسجد

سنگ چماکی مارے ہنس * سو ت کو ہادوہ
 ہنس ہم چا کی مارے ہنس / چا ا کا کرے
 درادو ناس عمر ماگو مد محمد فاسم گو مد ہنس چا ماہو
 کعبہ کو اب دم برسی * ہما ہہ ہی دیکھوں چا ا کا کری
 * حشر عطر ۸ سماہ لفظ سب مرکب لفظ معنی
 موضوع اعظم از ہیکہ تیر خوش ناسد ناموح
 سجادگو ر * ماد صاسی لفظ معطر کی ہم ملک
 مد ہوئی کہ تہی جس لفظ حشر عطر ۸ مواف
 گو مد حرکت طای عطر کہ در رکن صر مسائل و
 مجموع وافع سدہ اعسی در لفظ طبع در برابر عس می اد
 و ترس ملت معقول فاعل مفاعیل فاعل در صحت
 لفظ گرہ برود سجدہ ہر تہ اس سب علامہ مافر
 مردع ۱۰ اردو در تاد اعل ماحس وہ سب لاکن
 در سرتوں مہرم صر لفظ سب اللہ محار
 گنگو اسب محفی ہا مد کہ عطر معنی طب بکون

۱ بعد از تمسک در المیهم کرده که سحر دماغه موعا
 ۲ و رادی الرای خصوص ص به حاصل می شود
 و حاجت مصریح و اظهار دارد * دیکودن را کوراب کانا *
 کنا به از کمال استعرا و را امری حنا که کوسه فلان کس ارد سا
 و ما و بها محتر است مر را علی یعنی محسر گنده * راعسی
 * کنا که بی کسی محسر کون کرا د فاب *
 * بی جواب و جو کس د بها مس می موب و حنا *
 * دن را راب حنا را ف و ر ح سس نظر *
 * حانا پس آه ن کون را راب کوراب *
 * داسون رس مکر می * اوفاب و موب و
 سنگه سی گد را مدن است و محاراد در محل دیگر
 صحراب هم ص عمل محمد یعنی سرور ماید * مطامع *
 * دیکه ا و کوباسی - یکی دم سی گنه ا و کهر کر *
آری هی آری سی هی سو داسون رس مکر کر
 * دور د هو کمری * کنا به ا و سعی و ملاس

سحاب و دگرگی در محل حیدر ن سال ا دل
 سر سجاد گوید * ر لهو یکی حب السحبی هس اوس
 سابه آکی مال * د شاهی شاه عاخری سی داس
 س نکال * سال دوم سر سو ر گوید * سراد *
 سن سورعت دیکه کی حیران هوگا * حو او نکاحمال *
 * دل رلفس السحبی گلر نشان هوگا * ملی به و مال
 به حال بری ہی سحبی مدیگی هس * آمان کما *
 هساهی کناست سال هوگا * ملی به و مال *
 * دو یون و د ملی * ما عفا دعوا م کما ار
 و دست که ناس العصر و السمر ماسد سر حس گوید
 * لست اسطرح سه بر لاف کو کبر اکی ای ظالم *
 * در ا د تبه شمه لوا و دم که دو یون و د ملی هس *
 و اصح ماد که در بخار لاف و رح سه و افع سه
 و شام و سحر که سه سه اسب محمد و د لاکر
 کمر استعمال که بر سه جمهور سه عمل است

اسمر اچ مودن حقیر علی حسرت گوید سحر
 حگر کر خاک فابل دیکهاها * جو و حماسی کهادل
 دیکهاها * دوشانه * ماصطلاح لودان هر دو لنگ
 فاحه کمرس در محو سعلین گوید * شاعر *
 نو حصم گل کر سعلین بی کئی * نو بهی هین لای
 دوشانه س دئی * قصور سقوط عس سعلین
 که در لفظ است حسس لطف معنی معاف کردم
 * دن لری * کسرهای هندی کانه ارنعرا نام
 سحریت آرد و گوید * حورسد که طرف سی
 هوا طالع آرد * کسان دن لری که مار گانه هر کرم هوا *
 * دل لردا * نکات فارسی و دوا و معده له
 و سکون رای نهاده و دال مالف کشه و یک
 لفظ مرکب است معنی رهبره که آریات سماع
 و حرات را اهلست آن ماسد محمد حاتم گوید * سحر *
 * نظیر آماها که بی ساکنار دح سبرون کو *

، رطاب مد عاشقاد گوید * بهمانه امک چاند ہی
 گرس سس مس سح حضور * کرناهی آفتابی ہی سح
 آگهی ، و دہوت * دل دوت حاما ، کمانہ ارعسی
 طاری بدن مواف گوید * عرق آلودہ اوسکو
 ، بکھہ کر کو بکھہ دل دوتی * طراوت جس
 کی ہی موج رن اوسکی سسی مس * دل چلنا ، ملان
 طبع را گوید محسوس گوید * کت دل سحی ہی
 ، وس سی حای سی مل حلی * وہ رتک
 جو رتہ فرستہ کا دل حلی * دل میچھی برتا *
 معنی عم غلط سوس سمل نصیحی گوید شاعر
 ہمہ سنان ہر حد اکا کل ہی کا کہ اوسکی ذکر *
 * میری مایون سسی را دل بومرا مستی ہی برتی *
 * دل مانا * رصای خاطر در ماس ماچی گوید * سعر *
 عمم ہیں کردلیری سسی دگولہی حاما ہی وہ * ماس
 میری س نو آما ہی جو دل پاما ہی وہ * دل دیکھنا *

حاطی ستره خطسی حو کهنی باع نگا * میان به طلد سنی
 مکرهی کو متری داع نگا * درود نو ارد کهنی *
 کما به ار مهنی و شدت اندظار به آب گوید

* اندظار پس متری انی عصب صورتی *
 دیکها کرمهون پس گهر پس درود نو ارد کی شکل *
 * دن بری به قطع مای هندی ادقانی که برج
 وضعت سر کرد به آب گوید و سمع آسا
 تمام است رود * هم بهی اندی دلو کو بری پس *
* حرف ال ال هندی *

ار نوع اول * دھوان دھار و ما * رست
 آرا سن و تکلف بود دست مولف گوید
 * خط کی آنی سی دھوان دھار و ما به مکرآ *
 * آب اکون به ما و نیکی صفائی محکو *
 * پس * نصم اول و سکون یون معنی لغوی
 اراده چنانکه سر گوید * شعر *

* کاماس که نه دصاف کار کهناهی دل گوزدا *
 * دات ر کهناکسی چسر بر * در کس حسری
 ماندن مرآه رسع سودا در محو کو لوال گوید * سمع *
 مال صدق من رهی کس بهاب * ترکی
 لون نه جور و نگاهب دات * و ماحی سر گوید سمع
 هس سوخته تراحمه دمدان ماهر گر * کسکی نواله
 مبی کو یعنی دات ر کهناهی * دل جورانا *
 طرح دادن در امری اعم ار سکه محس ماسد
 ماند و راند بسی سودا در محو کو لوال گوید * سمع *
 حره کی حب مفسدون نه حاما هون * دوب بر من بهی
 دل جورانا هون * دیر دیر حلیا * لعمحنس کمانه ار
سینعل شدن آس است مرآه رسع در سوی
 گر ما گوید آهناک هونی بهی حس گهری دوهر *
 لگی بهی دیر دیر حلی دهر * داع لگنا * عارض شدن
لعم اب بر بهری به آب گوید * سمع *

سندن حسرت موحش سر سو را گوید * سهر ۱
 * انکساری، هیک سی ہو کر حی سی ہر لکلی سے سالیس *
 کس تکار انداز کا ہمہ دہری آوار ہی * ہر ت *
 نصیح و رای ہندی و کاف ماری اگر تہ فی الجمع
 این ہم اردیل دہر کاسب لکن خون سر
 در محل طردن آمد و معنی مصدر نہ چند من و نہ
 اران معان و تہ مولف گوید * سهر ۲
 طائر کی ہر ک ہمی، ہں * کما کہون اُسکی دہر ک
ہمی، ہں، ہر کا ہ سرمد و معنی مضطرب گاہی معنی
 برس و خوف سہم کی آرا سہرا گوید ۳
 سہرا کی دہر سی خان خانی ہی * ہی ہی صبح سی
 دہر کا کہ را آئی ہی * و گاہی ہی پسندن مولف گوید
 ۴ مطلعا آرام آما ہی ہیں * بسطرح کچھ دلو
 دہر کالگ گما * دہر مارا * در محل مصحح
 و محضر سہم ملک آرا عالم فحس، و دسام

* اند لون لکلی ہی آغہ سخن را بویکو
 دہس ہی مالہ کو کسی دل مس اثر کری کی *
 و معنی اصطلاحی مرد و دم گاہی معنی صدای ہر
 کہ اردو رنگوس رسد مستعمل گردد و لہذا
 اگر کسی سران ہند در تعریف بی نواری کس
 مرلی کی دہس مذکور کند و گاہی ارباب موسیقی
 ہنگام بد مل را گد در محل سر آورد و بعد کند
 بر س فاس در ہر حال منق از یک عالم مصور
 سدہ در دست بر سر ہم کہ منظم رسد معنی ارادہ
 نو سہ اسم لفظ مالہ مودہ ہمس معنی است ہر حال
 اس امر دومی است و دومی لوح احس در می ماند
 من ہم ہم * دہاک رہا * و دہاک و دہاکا
 ہر دو یکای ماری یک معنی آمدہ و کتاہ است
 از خلف سدن لوح صدہ ما گہانی کہ بر فلک
 عارض گردد و اعظم از سکہ از حلقان ماسدہ نادر

کتابه امری سانی و ماون اوصاع رد و گار مرد اند وی
 مایه الله تعالی گوید * ملی و ده عرون سنی مهر س گو
 همس ک آماهی رشک ابکا * نه د هلی
 برنی هی جهاون مد وی کسی اد هر هی کسی او د هر هی *
 اما اربع سوم * دک دکا کر سامانی کا *

لشس و هر دو کاف فارسی مد حی آت جردن
 سکرم که اکثر دز کمال عطس امان می اند مردا
 ر بیع سو داد و هر کاف آت حاه موس جان گوید * دک
 دکا کر اگر کسی سوی * مایه ادله هی لشاف کما حیوی *
 حرف الدال معجمه *

* درس حرف مراططلاحی مخاطره است *

* حرف الراء همزه *

* رنگ مارا * لسخ اول و یون عید کاف عیدی ار
 حرف مادی بردن اب و محار اما سال اس مواع
 * مل آره گوید * کهلی بهی را به سر گوستان

[illegible]

استئمال محمد عابد دل گوید * مہاری در نہ خود زبان می
 آسب مکتبی ' برگ لبس قدم ہمیں ہی
 لبس مکتبی * لبس مکتبی گر حاما * نکلف مار لبس و رای
 ہمیں کما نہ از کمال مستل بدن و بر آمد لبس
 انعام اندکان لبس گوید * قاسم رعاسی
 سری لبس کہ سر ما ہی سرد * دیکھ کر نکلو
 لبس کی ناح گر حانہی سرد * لبس لبس کچھ بر آیا ما *
 لبس لبس از حصول امر لبس کہ آمد
 و نوح آن ساسد دیکھی ما گاہ مسمر و موف گوید
 لبس قلعه * خاک بر کل جو لبس ناکی طرح *
 * آسب لبس لبس در آما * لبس لبس لبس کہ گو ما *
 کچھ لبس لبس لبس لبس لبس لبس لبس لبس
 امری کردن کہ فایده آن ساسد موف گوید
 * دلا * لبس لبس لبس لبس لبس لبس لبس لبس *
 * لبس لبس لبس لبس لبس لبس لبس لبس لبس *

ہوا ہمارا * ری روت ساری ہمی ہی رنگ مارا *
 * رفو حکر مس آخانا * حیران ماندن مستشاید * امر
 عجب و عوام مارا استعمال آید سراج الدین
سراج گوید * رفو گر کو کہان طاق کہ بحم
عش کو تابی * اگر دیکھی سراسر رفو حکر مس
آخاوی * ری حکتی * نفع اول و پسند فو فانی
سای معروف مراد ار ماوری سخت و مساعید
رو رگار مولف گوید * لہو کی نوید ہی اسکو مس
 ایک آدہ اب بیکسی ہی * دلاخوس ہو کہ تیری
آخ کل ری حکسی ہی * رنگ لہان * کاف
یاد سی کناہ ار احناطی کہ ما معسون میسر شود *
ہد اب کوید * ہار آئی ہی مکو مللو ہہ دن سارک ہو *
 * جس مس آخ کل کر لو گلو کی ساتھ رنگ لہان *

* عرب الہای سبحہ *

* دین ہکری * کناہ اروطا صرا ارامی و ہم مہمی

گنا گونی اساسو چسا مگری * سوئی کی مکی سس سب کو نکالنا *
 گناہ ارحس مکرہ و کمال رسائست ہد است
 گوید * ہما کام بہ ہرا ہی ہر اودہ تعالیٰ * لاسوی کی
 مکی مہس ہرائی کو نکالا * سانوں ہری بہ ہما دون سو کہی *
 مدام سک حال مانڈن ہد است گوید *
 * چون سر دہم اس اع مس کری ہس معاس *
 * سانوں بہ ہری ہس اور بہ ہما دون سو کہی *
 * سر دہما * مالک سر و سکون ہماکہ و دال ہمدی
 مضموم و لون اول ساکن و دویم مالک کدہ
 گناہ از ساف سدن اس سرف الدس
 مضمون گوید * گر حرف حق ہما ری زمان سی
 کھوسی * احوال اسادیکہ کی طالع سر دہی *
 * سر گنا مانا * ہمد کاک ہمدی گناہ از سب طلبست
 مولف گوید * و دکانر سد ہو کہما ہی سراسر کہما ما ہی *
 کسی کا نام نہ ہی گر سر مالک ہر سام آدے *

☆ ف ا ل س ہماہ

* سری کاوالا * نوا و نچھول و لون مار سہ *
 کناہ ارلہہ نعمت محمد داسم گوہد * * قطعہ *
 * حہم رداہ ہون مس کس کل کی * آج ہمان
 کون آمو الاہی * ہمس ایر ما گلی سہی جون برگس *
 + ہہم مس سو ہکا گوہو الاہی * سہ جہہ کی مرا *
 * ہم سہن خود کردن مولف گوہد * سہنخ اسی لہو سہی سری
 دسار کر دگی * آہر کو ہم اکدن سری سہر جہہ کی
 مر دگی + سہر مود آما * ہدال ہری مرک علماہی
 کردن و فقرا ہمار ہون مولف گوہد * ہس ہمس
 رائی ہد سہی اوس رلف ہمس کی * ہلد ہاو کی
 مس ہی اُسکی ہجہی سہ مود آما ہون *
 * سو جہما سا کرما * نوا و سہر و ف و سکون حہم
 ہمدی و فوہانی مال کیدہ لصلاح صواندہ
 یرداحس ہہر جس گوہد * کہون ہد ہکی ہجہی گوہی ہرآن *

۱ است نهی سان کوئی روز ہی تہنداسکسہ ہی *
 * سرم سی مای ہوما * عرف آوردن از خیال
 و ظاہر ابرحمہ بر آماست کہ در فارسان مصطلح
 محمد فاسم گوید * مار س گرہ کی ارسس را
 طبعی ہونی * جو گہ تا آئی متاہل سرم سے مای ہونی *
 * ست گرہ ہو لنا * درہ نوع امر ماگہانی سسل
 طہر کو نہ محمد نفی سمرقاند * ادس جہر کی حوی سے
 عت کل کو حمانہ کہ کون سگارہ ساحس را رسن لانا *
 * حرب الصاد مہملہ *

* صبح حسرتی * فرم است اردردان کہ علی الصبح
 بر حسرت و ہرے مانہ دسرد کہید مرار ذبیح در محو
 کو نوال فرمادہ * سجی سکی کو بکرا * کی کی شی *
 ملا مسجد کا صبح حسرت با ہی * صفائی تابی *
 جواب دادن و ناکام گداسس مولف گوید
 * خط کی آئی سی دیوان دلا ہو ایہ بکرا *

* سر سے کھس ماند ہسانہ دست ارخان شتس
 واما مرگ بودن مولف گوید * دکنہگی کوئی
 کو مکر دکنی کا حاری کو * اب ماندہ کی ہم ہی لو ہان
 سر سے کھس لکلی *

۲ حرف الہی معجمہ *

۱ شام کی مردی کو کک نک روئی * درند ام
 امری کو سد کہ سر آب آن عام غمر مصور ماسد
 نیکی ار سمرالوید * ہنس کا دل رلف مس
 سر سوئی * سام کی مرد کو کک نک روئی *
 * ساح ر عمران کہ ساک ساو * طریر کبر و سحوت او
 کردن اسب شمد نفی سر فر ماند * مار جس دی ہی
 مایل سی گوران ہی * تہی چور دی ہی
 ہی سو ساح ر عمران ہی * سہدا سکسہ *
 نصی حرا و حیدر آب گوید * سمر +
 * شہد بیع ارد ہی ا سردام گہو ہی *

* دایمان هو ما : نو او معروف آب انگر لودن
 آب و در مدح و دم هر دو سـ محل هد آب گوید
 * آبک کلگون حب و داس هر سری عطان بهین *
 * اس را سکی نو لک کی بهی کوئی طو فان بهین *
 * حرف الطایر *

* طالم : معنی لطفی معروف و اصطلاحی کماه از معین
 و در فاسی و مسمی هر دو سـ ک اطهر گوید
 * سر امان مسمی دنی رحمتی کی عالم هو *
 * هرا سـ سر دگر ما هو کما که دن کوئی سـ طالم هو *
 * حرف العن *

* عنش هی : سی احـ و هرا احـ
 هد آب گوید * دل او س سی مسمی آکیده لرا سکو
 عشق هی * ادر جوری جوری لطمه س ملا سکو عشق هی *
 * حرف العن *

* عنش سی : هو هو خا * کماه از حـ ساک مستعدن

آب است کون - ساء گئی صفائی، حکو ۲۰ صفائی،
 فسط معنی قاضی، مراطعظم مرآعظم، سنگ عظیم گوید
 « رماعی * او ایکی گهرس گر حدائی ہوگی * اور عرس برس
 مک ہی رماعی ہوگی * چون آہ آب و مان کی
 ہوگی من عظم * حلف - سدا بہیں صفائی ہوگی ؟
حرف الہامیہ *

اس میں سبب حد حرف سانی سارا آب
حرف الطائی مہملہ *

۱۰ سلامتی سہی مہملہ لال رکھنا، کماہ اور حرف واحتمالی
 مادہ آب نہ مرگود ۲۰ کل نامری در گار جوی مس *
 ۱۰ سلامتی سہی لال رکھنا ہی * و در اس مقام
 و ص ما، اری ظاہر متسوق الہامی در ماس مراعہ سہ
 کہ کل سبب او بہا سبب نامرکاب افادہ و آرد کہ
 مامعہوں دعویٰ سبب دی دار ۱۰ در س لہم س
 رنگ بر روی خود می آرد و در ۲۰ معنی لارہ سہ ظاہر

* نقد قاسم بونہ کچھ ہی مہار اور گوئی قہر داس ہو *
 * قرآن کریم * مالک سے عمل آوردن امر است کہ وقوع حسن
 کمال یعنی حسد محمد نفی سرگاہند * سر سده ہو بہن
 طالع حورستد و ماہ دو ہو * حوی بی سری مہر کی
 عالم قرآن کہا ہی * سو آ ہی معنی اصطلاحی مدتہ ماہ
 و حورستد مراعت لفظ قرآن سر طاہر * قدم لسی *
 اقرار در کمال طرف مانی ہو دن اعظم از سکہ
 در صفت سکہ کامل باشد ما بعکس آن فلند رحمت
 حرا گوید * گئی ہی ہر حسب کی سب کہیں
 ہم عرص کہ اسحق قدم مہارے * ہی ہسن چالیں
 تو لو خلوسہ ہم ہمارے ہم مہارے *
 * قرآن بر ماہ دہرما * کہا نہ از ہم یاد کردن
 است اعظم از سکہ در امری باشد و مادا نکاد
 موافق گوید * قطعہ * جہک می سے مرگاہ کی اُسکی
 مصحف در / داسد لیس ہم اپنی ہی معلوم

و تسرگرم در آس عصه کس * شرف ابدین
 مصمون گوید * مصمون یو شکر کر که سرام سس رقص *
 * عصه سوز بهوت هو گنا لکس خلا یو هی *
 ظاهر احاط محمد نفی سر در س سحر دخل فرموده اند
 که در مد کرد مالک خود بجای نام لفظ اسم
 یوسه اند چه در اء طلاح اهل دعوت مخصوص
 اسم مصطلح و در س اعصار واقعی حالی دار لطف است
 ۲ حرف الفای *

* فلک کو حسرتی کی * کیا به ادا کمال عفت
 و بحسری کسان باشد مرعد اند سحر دگر مد *
 * سحر و سس لطیف ہی سو ملک کو حسرت ہیں *
 * جو رسید کبابی اوسکی فلک کو حسرت ہیں *
 ۳ حرف الفباء *

* قهر و مات * در مدح و دم مرد مصطلح محمد نفی مر
 گوید * سب کچھ پوشو ما ہیں انہی کو سکون دامت ہو *

له سته و آتس رح حالی ارغراب سست
 * کهن بهار کے تولنا * کناہ است ارکمال
 مسانی در صط سحن در حالی کہ امر عیب
 سہدہ کرد سید عند الولی عرب گوید * سہر ہو کر
 جو ہوا شیخ مرید اطفال * مردی سب
 بولی کهن بہار قنات آئی * کان کانتی *
 سقت بردن اس بر کردار ماہ سجاد کی
 مردار صبح سودا دلید سفیر دی انتظامی سہر گوید
 + قص مارا کا جو سہی سان * اوی بردک کے
 کاٹ دالی کان * بردک صحت بہت در
 نواح ستالہ و کر مال حایت کہ اکبر راہگران
 و مسافران سعیدی طاع الطریق دران میدان
 بعارب می رسد و آس لعظہم در عرف حال
 میل ملاذری کہ در عرف مای منقوطہ گذشت عموماً
 پس معنی مصطلح * کالا مال * کناہہ ارموی

کرتے ہیں * کہ سری دہل سے جو مردم چشم
 اوسکی ہیں مسکر * فہم کہا سکی نہیں قرآن پر
 نہ ہاتھ دہرتے ہیں *

* حرف انکاف ماری *

کہ کور مال بین خلایا لگنا * کماہ ار حاملست کہ در عین
 حصول معصود و دہد سجاد گوید * پتھی اگر حوتی سے
 آکر جس میں بلبل * کور مال بین خلایا مالگی
 کہ اور حای * کرا کر طنا * نقیح اول و سکون
 فو مانی ار ہر ہی ر مد ن و نگاگی و ر مد ن سجاد
 گوید * خط کرا کے آج پیچی سے * ہمسی ملی
 میں حای ہی کرا * کان کرا * معرفت مد ن
 و امر ارہ عسخر و دمودن سند عبد الولی عرف گوید
 * ریکہ کر موی وہ مالی کا مونی بکری کان *
 شمع و سرائے سب آس رجو کی ماکہ ہی *
 سملہ معرفتہ اینکہ سملہ راج در محاورہ اللہ مدظم

۱. در مقام انکسار و عصاره فلسفه گویند مؤلف راست

* مس کون اور مہاری مرہ کاٹھے حمال *

۲. کاتبون نہ کون کہانتی ہو مجھ عرب کو *

* کان مین سل دالما * کابل در سماع

دکری مودن محمد فاسم گوید * سور بردادہ یون

سی ہی حراع * کان مین حسنی سل دالما ہی *

* کوئی اور ای سا ما * کماہ ار سعطیل داس

ما کمال بی رنگست و معولہ افسانہ گو مان

ہندس اکبر گوید کہ چون با سادہ ملک را معصوب

مودد مس حدیب مامور فرمودہد آب گوید * دیکھا

حراں کی روز جو بین بلبلوں کا رنگ * ہری اس

حسنی ماعنس کوئی اور اسان * محفی مائد کہ در

وقوع اس ششہ مشہدہ را صمر ماست لادم

افادہ حنا صحر بلبل ہم در ہندی ماست استعمال

دارد و مراد قال در مکار و مکار و مکار و مکار

را راست و کالا مال اسامی سمجھاسکوکمال حضرت
 و دلیل دالاس مردار و دوح در محو کو نوال گوید
 * چور کب ادسہ کار و رمانی ہمین * کالا مال اسامی
 ادسکو خانی ہمین * چون کو نوال مدکور ہماست
 سہ فام بود و قوع سہ حالی ار کہ سہ سہ
 * کاسی لونی * حتم مدی کاسس کہ عاصب الامر
 مد اسب حسد ہد است گوید * دل نگا مرگان
 مے ادسکی راب دن رو ما کما لا ابنی حق مس
 آب مس کاسی سدا لویا کما * کان ہونی *
 مہسہ سدن و عمر گرمس سر گوید * دعوتی
 چوسد ہنی کرہ ادسی ہمالکس * دیکہہ کرہسہ کو
 میری گل کس کان ہونی * کاسا سا کل حاما *
 کماہ ار دوع حدس کہ عمار ار خار خار ماستد
 محمد نہی سر گوید * مطامع * مرہسی جو گل ہس لوسا راہ حائل حاما *
 اکلا ہی نہ چی درہ کاسا سا کل حاما * کانا و سر کون گاسی ہی ہو

افسرا کر زن و سرس مرار صبح در استواسر محمل
 د مانی حاسمان کوید * کما کہون ہن رکاد ار
 کی مات * اوسکی گدرے ہی کبطرح اذ فاب *
 در کری من ، ہن کچھ اوسکو حصول * کمرے
 ہی مرے حق میں بگل بھول * کلاسہ مالکسی سی *
 تو درارالہ در دند کسی ہوں اس راہ و رند
 محنت ماسد و اعمر آن سال معنی اول معنی
 و کمر می مرار صافلی آستہ فرامد * حون آمسر
 لکٹی ہی صا کچھ اس مالی سی دنگلا اسانہ ما
 ہمی کون ر بجز والی سے اسوق کلام
 جس مسما دمی سر د کہ ظاہر است مر حالی و معنی
 و در عی ماسد و سال معنی د دسم محمد لغا گو ،
 ہکل دس محمد سی حون لون مجھی جھور آما *
 دس سی مرے خاطر اہا گلاسہ ما دگر دہ ما *
 جاک بکسان سدن واس دمی در اسخطا طمرہ

* کولہ ماس کور ہوتا * کسانہ از احسانو دن
 امر دست کہ فی نفسہ فانیست احسانہ اسدہ ماسہ
 مردار بیع در ہوتا و فی گوید * گہرین سبھی کرنی
 لچہ رکھی ہی مول * کولہ ماسین کور ہوتا ہی سی کسا حصول
 * حرف اکابر عجمی *

* کاسمہری دلکی * کسانہ از گرد خاطر شرف الدین مصہون گوید
 * سی مری ساری ہماچہری ہی * ہی عیبہ کی دلین
 * کاسمہری ہی * گور گور کرنی * قاسم بر مقام دیکری
 سدن خلاف اسخفانی واس بر محض کاوردہ زمان
 است ماحی گوید * کاسمین کوی مریابی ادبہر *
 عیب کرنی گاسین گور گور گور * ماحی ہو ما *
 عمارت ارکمال اکادونگاگی اب و محارآ
 در نل قرات سعمل عہد الحی مامان گوید
 * مریے اریے مراد لہ جھتی کاہر گر *
 گوشت ماحی سے کہو کہ حواہو مای * کل کرنی *

اعتراف نمودن و مقبل بر تصور نمودن
 هدایت گوید نوادس عجمه دهمکی آگهی ای گل
 حواری و حماهی * گریان من مهمل اما دال کما
 مهمل لکی هسماهی * گردن کا دورا * بکی ار
 حرکات چهره اری معشوق است و خاصه ار مرد
 طوایف که در عالم رقص مارا ده اطهار خوش
 ادائی اکبر اس حرکت متعل می آید و کسرت عادت
 از بعضی مساجد هم وافع شود اما حتماه اس لطف بردن
 از سانس من مهم مهم مولف گوید * کما سمع هی
 لسی هی گردن کا عصب دورا * کد دومی من
 مار و به دومی من کللی

* حرف الکاف هندی *

اما ر نوع اول * گهر حاما * کماه ارحامه و ران
 سدن حقایق و معارف آگاه حصر سادند رب الله
 فرماید * هم بر امام مصیب آج بهر آبی نگا *

مدعی مقابل اسماعیل کبیر محمد نفی میرگو
 * روی سہی سرے ارکاہدگامہ سر دہی *
 * آکھیں اگر بہی ہون لودرماہی گردہی *
 * گلی کا لار ہوما * گلوگر سدن ہد اس گوہ
 * ہر لہجہ دل گلکا سرے لار ہوگنا * گلی ترما *
 سرار ہمان عالم ستاہ و حد مدہا خلص گوہ
 * دست ہون سے کرما ذکر نے اسے کاہما *
 * کون سرہیں ہمارے ناحق گلی ترماہما * گل کہا ماہ *
 آسمان سب کہ اکبری ارلوحوان عاسن من در
 عالم لاف عشق ار فلوں درودہ وانکسر
 واسال آن در آس گرم کردہ ہرند سب داع
 کبیر و اعقاد خود اس حرکت ہم ماہر ار حاب
 معشوق دارند محمد نفی میرگوہ * گل کہا ہی حکمی
 واسطی من ہم راہر * دوہول ہی نہ لای
 وہ میرے مزار نہ * گرسان من سمہ دالما *

مر را متعلی سبقت سلمه الله تعالی فرماید
 * مات او سر حوت نهی اسک کهلی سو کهلی گئی *
 * سرم من او سکی مس اسامی کو نی کر کهلیگا
* حرف اللام *

-- لوی لگی * نو او مجهول و لون سای معروف
 کتایه ارشورده سس دوار اس که در امام
 بر صاف سرد، نو ارگلی عارض گردد شاه غزیرانه
 سر بر گوید * کان نمک هوا چون نیراحس سرد بکجه *
 لوی بره کی حسنی لگی گل گسایون من * لال * اطفال
 صعدا گوید پداس گوید * بکجه لو هی لول عسکه گل
 عدلب سے * کون سیری لال کسانیری مهه بین
 رمان هس * و سس طفل عسکه بهات مر لوط
 و موید بمعنی کلام مر را رضع سرد مسوی گر ما فرماید
 * با سکو ماسس هر س هتکی * طفل عسکه کو لگ
 گئی حتکی * واسکه بعضی نادان صاحب دهمان مدس

* مار گهر خانی گکای وای گهر خانی گکا * لطمه مانشو طی
 و مکونی مردود افغ * گهر شقه حاما * مبرار همین عالمست
 سناب حضرت درد دس سره فرمایه
 * حس سب کو نوی آنکجه او بجا کردیکها *
 * ماسد حباب گهر کی گهر شقه گئی * و ظاهر ادر اهل
 و لاس هم اس معنی مصطلح که سعدای
 اسرف گوید * ارسند گان کسی جو ماند * عاصب
 خود نسب حاسه ما * گهری من لوا گهری من مانشا
 شخص منون المزاج را گویند مواف گوید
 * مزاج را گهری کا همی جو تو دیکهانو هی مانشا *
 پس هی انکمال برده فاسم گهر من لوا گهری من مانشا *
 اما از نوع دوم * که تنکا * معنی خار خار سا پرده
 عالم ساه مر را حبابه از شاه فرماید * گل کو همی
 انک خار کا که تنکا * منلو نکو برار کا که تنکا * که مانشا *
 لضم کمانه از بهجت سدن آتوی داس شمنی

ہندی و لون سائی مچھول کتاہہ ار حالات اضطراب
 کہ در نمائی مقصود ماسدہ کمال مصراری قدر قلیل
 ہم ار مدعا آرد و کسب و بر آن دماغ و در مد محمد یعنی
 سپر گوید * اس اسمری کی نہ کوی ای صامالی ہری *
 مک نظر گل دیکھی کے ہی ہمیں لالی ہری *
 * لیتا لیتا کر مارا * نصمیں و ہر دہائی ہندی مالک
 کند ہشتاد در در و مدہ کرد دست ہر گوید
 سحر گاہ میں سحسی جو سم کہہ جھوتا * حسرتی
 ادس کو مارا آہ لالہ کر * لگا ما جھاما * نکاف
 فارسی و حتم ہندی کتاہہ ار آتش افشا دست
 کہ خاصہ سافقہ اس الفس ماسدہ مولف گور
 * ہوا دولت سے آنکھ رن ہنس کے اب ہرار
 مچھلی دل * کہ ہی اوسکر اب کچھ کچھ لگانی اور سچہائی ہنس
 * حرف المسم *
 * مہرہ مورا * کتاہہ ار ممدوی و حتم پوسی اس

لفظ معشوق را مخاطب کند چلی مار بنا اسپ و
 گوید که در استعمار ابعاده فارسی معنی ا
 سمار حاطمی لفظ سر واقع شده گوئیم هر ما
 در سیمی * لو * لفتح لو او محفف در ماه سر
 و در ماه ست عمل را گویند و لو لکسی بنامه در اصطلاح
 عبارات را بکار برد که نسبت که مادر بر زبان دار
 خواه و کر معشوق بر زبان عاشق و خواه مادر الهی
 بر زبان مادر در حالت اجبر که عبارت از اندام
 مادر سر حسن گوید * خون سمع سحر حسن
 نوکی عزم من * اند سی انوار لگی هی اپسی *
 * لگ چلما * لفتح اول و کاف محمی کیا به ار
 آسروش و احاط محمد نفی سر گوید * گرچه آواره
 حون صا بهین بهم * لک لگ چلما کوما هس بهم *
 * لالی ترنی * لام اول بالف کنیده و مای مای
 مجهول رسد و و صبح ماء عجمی و سکون رای

چھ لکا کو بئی اور سر امام ہوا * ہمسکی لولا کہ
 وا جھڑی لون حی * مسد کی کو ہی اب رکام ہوا *
 * مہمہ بر ہوا تم ہر حالی * کمانہ ار لمر رنگ
 روا اب اعظم ار سکہ در مقام خطر زدہ و ماہ عالم
 ہماہہ بہ حرکت ہدا گوند * خود سمد
 روی حکمرانی آکس دکھائان * ہماہ کے
 ای ہر گنس مہمہ ہو ہوا انان * مونی بروی * طاہرا
 بر حمہ در فساد و در مدح و دم ہر و مسعمل
 میل گوند * سس سس کی کراستک و مزہ
 مہسی لون کہا * حہ آہی ہی
 ری برویگی * مہمہ بر گرم ہوا * مکہ مقابل سدن
 ماکسی کہ ار جو در کمر ماسد و اکثر نوح حہ مان
 و فاحہ سہ ماس حہ مہمہ اند مہر سوہ
 گوند * کہ کن طعل اسک حکمو آنکھوں بین مہی مالا *
 * سہ مہی مہمہ بر لو گرم ہو کی آما *

میر محمد حسن شاگرد مراد دمع گوید * فہل اکر
 کہی کہ سب سکنا ہی ہو ورنہ تو * حرر نوا کادم کی لئی
 مہرہ نہ ہو ورنہ تو * مامشور نا در گئی داناں * کماہ
 ارفط طعام سب در مٹھار و عمو مادر جمع محل
 صرد سب عمل ہدایت گرد * بہیں ہم ماس
 حرون دل و لحت حکمہ پیاری * میل مشہور
 مامشور مایہی اور گئی داناں * مہرہ کی لویی حانی *
 عمارت اور دس سہرم و حسان سب محمد لعی مہر گوید
 * آئی ہی سب آگے مہرہ بربری نہ کہاکر *
 مہرہ کی گئی تولوی لو کما کر گاکوئی * مہرہ ہو ہما *
 حس بر حس ر دن میر حس گوید * عمد کس ہو
 حس نوہ ہار ہی جہی ہر * لوں اور کی لو آگے وہ مہرہ
 ہو ہما گے ہتھی * مستہ کی کو رکام ہو * کماہ
 ارحوب و عالسا ہی ماکسا لست مہرہ علی
 جہران گوید * جو ہاں او آہ کر چلا وہ مجلس سے *

الفب اعماد رشاد مرآة دربع سودا گوید
 * نه بول ای آرسی گریه بار سے حکو محبت ہی *
 ہر و سا کچھ ہنس اسکا ہمہ مہمہ دیکھی کمی الفب ہی *
 * مور کہہ * معنی ماحسرو ماقدر رشاس واس لفظ
 میر میل کوی اور آئی از مصطلحات الفباء گو مانت
 ماحی گوید * کون سد لسا ہی رلف کو ماری *
 دیکھہ حکو کہسگی نب مور کہہ * مہمہ مانگی موب *
 نکاف ماری معولہ صمد اران واس در محلی
 کوید کہ فردتہ اسحہ فمد کند بر همان اصرار دارد
 مولف گوید * کل ماری محسب بوجہی فمد دلکی *
 مس بی قبل ای اوسکی فمد مس کہی *
 کہی لگی سودا ہی گاہ طش * مہمہ مانگی مہمی
 موب ہلاکتی دی * موح آخانی * لفتح مہم حالی
 خاطر گزشتن عن الاعرا * در مادی سی
 دم مس دماخان ہاد * کما حاتی حاک کو کما موح آگئی *

* مہرہ اور حاما * حالی کہ ار فرط لفاہست و ہم ار
 فکر بر شمرہ ظاہر شود چراغ گوید * نہ کون تہرے
 چہ پہ قرآن مہی محبی * چراغ کچھ اندون من
 سرا سرہ اور گنا * تہہ ہر عہد ہما * عمارت ار
 معانیل بدن تصرف در و فرماہد * حسن من ماعیان
 سے محمد م کہی سے نہ نابل * گلو کی مہرہ نہ لون
 چہ ہی ہی دید دیکھہ سیم کا * تہہ سو رہا *
 نکہ مای عیمی و سس مہلہ حالی کہ طفل را
 پس ار گرہ رود ہد اس گوید * تہہ
 * دہس سے اوسکی سرادل خود رہا ہی *
 نو تکل عیمہ کل مہرہ سو رہا ہی *
 * مار سح کی راہ * کماہ ار کھی راہ محمد حسن کلیم گوید
 * رکہنا ہی رلف مار کا کویرہ مار سح * ای دل سمجھہ کی
 حانو ہی را د مار پانچ * مہرہ دیکھی کی الع * العست
 کہ دہا بین دو کس عبد المواجہہ بطہور آمد و نہ بین

۱. حسی به مری نهین * سره کاو الا *
 امر سهل المحصل بسر حسن گوید * لعن میل مکر
 ای دل آی تو لگامی و * مل حائکا نوسه بی
کما سبه کاو الا بی * سبه سی بول حمری *
 کما ارد شام ملو ط سدن و لسل طر
مستحل السا الد جان السا گوید * گالسا دی گرا
کتر می هس * وا ه کما سبه سی دل حمری هس *
 * ما ها تسکا ما * معاوم سدن احام کار در آغار کار
تو قوع علامی که معلو ما سد دار حمه مصطحاب
را مست محمد نقی سر گوید * هو ون میس سم سدن
سبح لکلی بی اک سجا اوسدن بی میس د هکی
ما ها سر آه کا ها * حاصل معنی نقصه قابل اسکه اگر
همس کچ و صفت مر در صفاک و مال خواهی سدن
 * تمه حمری ما * کما ه ار هم نوسب موتف گوید
 * طاف ن بو های حی جور اما همی * دل سر

لا سہہ لکی رہا * سناک سدن در خالت انعام
 نظم ماسحطاط مر سہ جو دہا آب گو ند * دیکھا
 اوسکی چشم و دہس کو تو سرم سی
 سہہ اسالکی سہ و نادام رہ گئی * من مار رہہ
 نصیر برد احس و سخن و مال گد را بدن ہد آب گو
 + ہنس رہا ہی اوسکی زلف لعنہ * مس ہنس
 اسی من کو مار رہا * موم دل ہو ما * لعنہ
 رفیق القلب بودن ہد آب گو ند * سو دل مس سیر
 مہرا آحر کو اوسی رود ما * سمع کافوری کادل دیکھا
 لوگو مامو ہم ہما * مر م کی ماک * شخصی سناور
 المراج را گو ند ماحی کو ند * جو کوئی کچھ کہی گہار
 حادثے * سمع رو ہی ہمارا موم کی ماک * مرا
 کماہ اردل دادن و آرد و سد بودن اقصی العصر
 مراد فصیح سوہا گو ند * ککی مرگ برای دل
 یکجہی ہم بر ہر گر * ہب سار و نی انکو تو

خان طاهر گوید * پھر راجا بہ سند ہر سوئی * حب سسی
 نو سف کو جواب میں دیکھا * اصب لرتی *
 در مقامی گوید کہ دو کس را در اسہ یک امر مطالوہ
 اصفان ناسد و ہر یک بر عم نو داد طار کشد سعادت علی
 سعادت گوید * نارسی جو رجب لرتی * ہنس
 ہ ہمارے اصب لرتی ہنس * سجھی سرون سسی نولما *
 کہتا ہ ار آواہ حصص و سبل مطالوہ مصطلح
 سر محمد کاظم آوارہ گوید * کلا نوبی سرے سجھی سسی
 دن ہون * ہب سجھی سن سسی نولی ہی *
 * بگی تسیر * سہ معنی مصطلح گاہی کہتا *
 ار شخص صاحب حال ناب و اطلاق اس بہتر
 بر فقراے صاحب نام آید و گاہی بر شخص نہا کہ
 و صاحب گو و گاہی عبارت ار ناب معلق ہر دو معنی
 معروف و ناب سوی سر سجاد گوید * شتر *
 سرداری اسکی سسی سی ہو * ہ ارو

و خودی بی ادبها ماهمسی * نه نو نئی بی نه ربگ
 روی بی طش * مک مارگی آب بی سهه جهسا ماهمسی *
 * سهه لنگا * کما نه ار قرب حاصل کردن سر گو نه
 کما حرف دلشس هو سر ایل خط مدام * اعمار و سناه
 سری سهه لگا گئی * سهه لکی هر خاما * محروم برکش
 و روی بلطف بدن کی ار سر اگو نه * سهه *
 * بعد مدت سری کو نه من جو آخا ماه و نه *
 * اسا سهه لکی هر و نه من خا خا ماهون *
 * موج ماری * کما نه ار فار عالی شخص معطل
 محمد لقا گو نه * سبل سر شک اسا سهه
 نارج ماری * طوفان موج نهها گوسه من موج ماری *
 * سهه با ما * نوحه خاطر در ماس حضرت در در مامد
 * سهه بهما را بی اگر مانگا * نه سهه سهه اپنا بی دکمانا نگا *

* حرف البون *

* مند هر سهه ما * کما نه ار خواب را حب حواته محمد

* حرف الواو *

* وادی پراپتی آما * بر عادی و دکار کردن

سر گوید * و حب بن هون ملاگردادی برابی

آدن * محون کی محسن یب بین خاک بین ملاوُن *

* ده آ نکهن سر هسی * کماه از لمر سواوک سر حسن گوید *

* ا ب کچھ بهاری مال به نکاو نظر هس *

* رسی بهاری هم سسی و د آنکهن هس ر بهس *

* حرف الہاء *

* اہم گانی * کماہ از سہ کردن مطعی خان کرگ

گوید * ران سنکوه ہی مہدی کا ہر باب * کہ حون نی

نکائی ہس محبی اہم * قادی باب ما اہم کردن ہر حد

ار روی اصول قوامی حالی ارب اکفا باب

لکن ر سحہ گو مان حار داسہ اند * اہون اہم لسی ما *

عبارت ا ر حلد سسی اب در دردن جبری

سید عبد الوہاب گوید * سر اول گلر واپسی ساہم لکشی *

ہرے بگی سمسہری * نظرون سہی گراد سا *
 بی اعتبار کردن اسب مولف گوید * چون استک
 نو نظرون سہی کو بیکرہ گراد نوے * آنکہو مس
 مری سارے ہر وہ کہ سنگناہون * سال بگر ما *
 مدو معنی مصطلح گاہی کہاہ اردو معنی روزگار و اسمعی
 مرد اعلیٰ یعنی محسّر گوید * نہ رنگ دہ نگ آح سہی
 افلاک کی ہیں * اساہی کچھ نہ سم سہی
 بگر آہ سل ہی * و معنی دو ہم و افق اعتماد عوام
 مرد محمد بہر گوید : ملی کی ہوئی مری اور
 او کی بہر * ساد کہ کچھ مل آسمان کا بگر آ *
 * سحر * مالک و جسم ماری نواد مجہول و ساکون
 رامی ہندی مدو معنی مصطلح گاہی کہاہ اربابان کار
 و گاہی ارباب کار و اس شعر مر جامع اس ہر وہ
 معنی اب مگر گوید * حب اور آسائیں سے رو نہکا
 کام گدرا * سارا سحر و اداس نہ آ رہی *

کل کی ہوا کچھ اود تھی اور آج بھی کچھ اود ہی *
 اہہ پھر ملی دسا * کماہ ارہے علق اودن عرصہ
 مو ح ا نواع سعب ماسد مولف گوید
 داکو محسی سنگدل لی لون نو دکھلاؤن مرا *
 دت راہی اہہ اہی سراہہ پھر کی ملی *
 ہوا ہونا * کماہ ارہے تدرن حصرت در در ماند
 ہر خاک ماک کی ناب ای صا * کوئی دکو ہم ہی
 وے مہین ہوا * اہہ کرنا * سماح ہودن
 سرسور گوید * سندس سری قول اوسنی کما *
 سحر سی ہر حد میں اہہ کما *
 اہہ سردہری رہنا ایک حیرکا * گایہ ار
 سردست ماندن حیری مولف گوید * چاہو جو
 ہوسدست حالہ سے ہمد دل * ایسا سو دل
 کیکادہرا اہہ رہیں * اہہ مانون ہول حامی *
 عمارت ارہے سنگی دیکھو اسی اسب سر جس

حماکی طرح باهون باهه لنگی * باهه پری ما باگو باقما
 آمد لب * سار عبد الولی عرب گوید * باهه پری باه
 سیری دهر کی حلی آیی ساته * دنگهو طالع کی مدد آج
 سیری باه پری * باهه اتهاما اک چرسسی *
 دس بردار سدن ار امر لب سعطی خان گوید
 * باهه اوتهما جو را در حفا سی لو * پیی گو ما سلام
 هی تیرا * هوا لگی ، کما به ار عمر مزاج به است گوید
 * بهری می سیری ساته سم وصالگی * نگو پی
 باغ دهر کی گلر د هوا لگی * هوا پری * نکره می
 بهدی و لون می معرف کما به ار تعرا و فاب
 اعظم از سکه به سانی به حمص مدل شود بالکس
 آن سال معنی اول مولف گوید * آلی کی اوسکی
 لکی حرا صا بهرے * خوش هو دلا که آج بهاری
 هوا پری * و ستال دوم جعفر علی حرب گوید
 * شب بهر می پی ده کجه اب صبح سسی به جور پی *

که در دست اس ^۱سجده گرامی العباس صرف
 شد تا آنکه راه امام ناف و چه شرافت اوقات
 سر رفت تا بر لو اندظام ناف ^۲صحبت اتمثال
 بر مجاوره دامن مس و صدق اس دعوی بر صاحب
 و نماند منصف ^۳تد اید در و اح رحمة الی تو منابه
 هم سجده در اس زمان ^۴نه نجر بر رسیده در سالت
 نه من هیچ مرست مگردید * * * ^۵مشتوی *
 نه ^۶السخه نصیح سان * جامع اصطلاح هند و سدان
 سمناس جوہس نصیح و عرف نصیح * ^۷س و عن ہی ہر ایک کی تشریح
 مکہ لعلی خاہر و سموع * ^۸واسطی حکمی ہو اوصوع
 ہر یک ایسی مقام ہی رقم * ^۹ما مس ہو امیاد ارہم
^{۱۰}عقہ صحیح سان ہوئی حصین * ^{۱۱}اہل تحقیق سمجھی نہ مدق
 اصطلاحات دہلوی کسر * ^{۱۲}بیکیں اسمیں کہانگی خون
 بمقام خان و دلی کئی مالک * ^{۱۳}ت نہ مالک ہوئی نہ ار
 تو مسر ہو اسکا نہ دستاس * ^{۱۴}اس جگر گادی کو کروی وہ قیاس

در گلزار ارم گوید * ہر ایک گل سے وہ بیور است
دیکھی معقول کہ سری ہا یہ مانوں سے گئی اسول *

۲ حرف الہامی سخامی *

* ماری کت کرتی * لضم کاف ماری و سکون
ماری ہندی کماہ ایست ارد کہ آستہ نائی
کردن واس دور مرہ اطعمال مکینست سر سور گوید
* رماعی * لی حکوی سی ح کہ مین بی اوسکی جتیکی *
نولا کہ بری خان ہ سری لتکی * ہر داس ملی
کہ یک کے ناح ہ کہما * جل آج سی ہمی محسی
ماری کت کی * مافسب * در مقام رصاد سلم
گوید مولف راسب * ہوا ہر در دو عم ہر گرہ وصل
دلہ مافسب * ہی ہماست ماسا رہیں معصوم مافسب *

* لا الحمد فی الاولی والاخرہ *

کہ وہ ہست اس اقل الخفیفہ علم قدر و ست صرف
گردید و محبت فوہ لفعول رسد و انصاف اند

مفید جهت استفاده طالبان اس مفید و مختص است
 بعضی ما را منع پردهندگان اس مطالب و عنایه
 اران اعلیٰ لفظی دارند اما تسبیح عام الفص و عموم الفهم
 باشد و هر عامی و مسدی تواند معنوی بردارد و حال آنکه
 اند دارد و دیده و زبان متخالف است که
 من اوله الی اخره به چشم الصاف در مسدی
 در مکتوبه و محال من صفت استهدف المماس الحسد
 سنگان ما عیسا ف آنکه هر خاصه تصامی شریک
 سهو و خطائی باشد از طعن و تعریض در گذرد و در
 اسان هر آنکه خابر الخطا است و ستوده عب
 حوی حلی ما را * علام همت آن عارفان ماکرم *
 * که یک صواب به مسد و صد خطا می کشند * و الحمد لله
 علی الامام و الصلوة و السلام علی من بعد و آله الکرام
 * و اصحابه العظام *

گمراهه کوئی راه نیست معذرا * سمر دهر ایک ہر گاہی مارا
 لک صد شکر انکو ہی ممدوح * وصف جسکی ہو سکس مشور
 جو ہوا اسکا ماعت بالہب * جسکا مارج ہی بہ صعب و حیف
 جسکی ارشاد سی ہوا نہ حال * نام جسکا نہ صد سال
 یعنی نقاد عالم امرا الملک * جامع خود و علم امرا الملک
 ہی سچ سچ اور نہ رسا * نہ در میں کی ہی اوسکی پاس
 بیشک اسکا وہ در دران ہوگا * حرکت اسکا را لگان ہوگا
 اکنون انسان دیگر حد فہرہ کہ از سہل مات اس کتاب
 اسب و احب آمد ساند اسب کہ مصطلحات
 حصرت دہلی ماعتقاد را قلم بر بر اسما اسب
 وسط ہمگن سحر و دشوار مگر تہ را سبند اسب
 ارکلام مورد نان ہر سہ در سن محصر تب گردانہ
 و آن سر مسوع برد و نوع تخصی سک معنی و ترحمی
 سجد معنی مانتہ ان نصر حسب قرینہ مہیرا ہم کسد
 و آگہان حہر لطر بر مقامی لغزہ حشد بالحملہ محصر لیب

۱۱ الله الحمد والمنة که اس ^{سبحه} سبحه مادر الیهان

* مسمی شمس الیهان فی اصطلاح *

* هندوستان من بالسماء ابلغ الیهانی زمان *

* متینامن لطیف مرزاخان ساریج ^{دست} دست و حکم *

* شهردی ^{سبحه} سبه مکر اردو و صد و سصد *

* و شمس من بحر السوسه علی صاحبها *

* اللم اللم ^{سبحه} سبه در ماله ^{مرحده} مرحدہ *

۱۲ ماد مرشد آداب معجمه قطب نور *

* ار مطلع مطلع آداب *

* عالم ما ^{سبحه} سبه طالع *

* و صاحبس *

* طابع خاص و عام *

* گر دہ *

نور محمدی ^{سبحه} سبه ^{سبحه} سبه ^{سبحه} سبه ^{سبحه} سبه ^{سبحه} سبه